

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مسائل پنجگانه

نور و بشر، علم و فیه، حاضر و ناظر، مختار کل، استعانت

مؤلف:

حضرت مولانا مفتی احمد ممتاز دامت برکاتہم

با تقریظ:

شیخ الحدیث حضرت مولانا عبدالرحمن ملازنی مدظلہ العالی

ترجمہ و تعلیق:

ہارون جد گال

سرشناسه	: مولانا مفتی احمد ممتاز
عنوان و نام پدیدآور	: مسایل پنجگانه / مؤلف مفتی احمد ممتاز
مشخصات نشر	: تربت جام: شیخ الاسلام احمد جام. ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۹۶ ص
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۴۷-۰۵۳-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیفا
یادداشت	: کتابنامه به صورت زیر نویس.
موضوع	: فقه اهل سنت - احادیث قرن ۱۴
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۹ الف ۵ / الف ۱۶۰
رده بندی دیویی	: ۲۹۸/۳۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۱۷۸۵۵۶

* نام کتاب	: مسایل پنج گانه
* مؤلف	: حضرت مولانا مفتی احمد ممتاز (دامت برکاتهم)
* مترجم	: هارون جدگال
* ناشر	: شیخ الاسلام احمد جام
* نوبت چاپ	: اول ۹۰
* شمارگان	: ۳۰۰۰ نسخه
* قیمت	: ۱۰۰۰ تومان
* محل چاپ	: دقت - مشهد
* شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۴۷-۰۵۳-۲
* تلفن مرکز پخش:	: ۰۵۲۸-۲۲۲۵۲۳۸-۲۲۲۴۴۷۱

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر می باشد

فهرست مطالب

۹	تقریظ شیخ الحدیث، حضرت مولانا عبد الرحمن ملازئی رحمۃ اللہ علیہ
۱۰	مقدمه مترجم.....
۱۳	مقدمه مؤلف.....
۱۵	مسأله‌ی اول نور و بشر.....
۱۷	گفتگوی تمهیدی:.....
۱۸	از اقسام ثلاثه کدام یک افضل است؟ قضاوت پیامبر گرامی صلی اللہ علیہ وسلم
۱۹	فیصله علامه «ابن الملک» و صاحب «المصابیح».....
۲۰	دلایل افضلیت بشر.....
۲۲	نسب‌نامه‌ی پیامبر گرامی صلی اللہ علیہ وسلم
۲۲	اصل مطالب.....
۲۲	اکنون ادله‌ی پاسخ مذکور را ملاحظه کنید!.....
۲۸	اجماع صحابه رضی اللہ عنہم
۲۹	فقه حنفی.....
۲۹	تصریحات علما.....
۳۰	قابل تدبیر!.....
۳۲	لطیفه.....
۳۲	ظل الحبيب.....
۳۳	ثبوت سایه از قرآن.....
۳۵	سایه مخلوق نوری.....
۳۷	مسأله‌ی دوم علم غیب.....
۴۴	عقیده ائم‌المؤمنین عایشه رضی اللہ عنہا
۴۵	واقعہ اول.....

۴۶	 واقعه دوم
۴۷	 واقعه سوم (داستان افک و بهتان)
۵۷	 فتوای شیخ عبدالقادر گیلانی رحمته الله علیه
۵۷	 عبارات فقهای کرام رحمته الله علیه
۵۹	 فیصله امام ابوحنیفه رحمته الله علیه
۶۰	 اشکال

مسأله‌ی سوم حاضر و ناظر

۶۷	 دلایل اثبات حاضر و ناظری باری تعالی
۶۸	 دلایل نفی حاضر و ناظر بودن آن حضرت صلی الله علیه و آله
۶۹	 دلیل دوران قبل از ولادت
۷۰	 دلیل دوران بعد از ولادت
۷۴	 نکات ارزنده و فهمیدنی
۷۵	 دلیل دوران بعد از وفات
۷۶	 از الهی یک مغالطه

مسأله‌ی چهارم استعانت و ندا

۸۱	 حضرت یونس علیه السلام در شکم ماهی هم از خدای متعال استمداد نمود
۸۱	 عمل پیامبر خدا صلی الله علیه و آله
۸۲	 مذهب امام اعظم ابوحنیفه رحمته الله علیه
۸۴	 حضرت آدم علیه السلام خداوند متعال را ندا زد
۸۵	 حضرت زکریا علیه السلام برای طلب و حصول فرزند، فقط او تعالی را فرا خواند
۸۵	 حضرت ایوب علیه السلام نیز به وقت رنج و مصیبت رب العالمین را ندا زد

مسأله‌ی پنجم مختار کل

۹۰	 مالک و متصرف تمام خزاین و گنجینه‌ها صرفاً الله تعالی است
۹۰	 خدای تعالی در تصرفات خود واحد و لا شریک است

- ۹۱ اعلام پیامبر خدا ﷺ که من مالک نفع و نقصان نیستم
- ۹۲ مالک خزانه اولاد کیست؟
- ۹۳ خلائق عاجز و ناتوانند
- ۹۴ ارشاد شاه احمد رضا خان بریلوی در مورد بشریت رسول خدا ﷺ
- ۹۴ ارشاد حضرت مولانا دینار علی شاه بریلوی درباره‌ی حاضر و ناظر
- ۹۵ ارشاد پیر مهر علی شاه، که متصرف و مدبر امور صرفاً ذات باری تعالی است.

تقریظ شیخ الحدیث، حضرت مولانا عبد الرحمن

ملازئی رحمہ اللہ

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله و به نستعين و نصلی و نسلم على سيد الاولين و الآخريں سيدنا محمد و آله الطيبين الطاهرين و اصحابه الغر الميامين و على عباده الصالحين اجمعين اما بعد.

ترجمہ رسالہ مختصر و مفید «مسائل پنجگانه» کہ توسط جناب مولوی ہارون جدگال دامت توفیقاتہ انجام شدہ است مورد توجہ و از زاویہهایی مورد بازدید قرار گرفت، خدمت بسیار ارزندہ و در موقعیت مناسبی میباشد امیدوارم خداوند بر توفیقات این عزیز بیفزاید و رسالہ ترجمہ شدہ توسط وی را مورد استفادہ علاقمندان قرار دادہ ذخیرہ اخروی برای مترجم و مؤلف محترم و اہل استفادہ قرار بدهد و ما ذلک علی اللہ بعزیز.

کتبہ عبدالرحمن ملازئی

۱۳۸۹/۱۲/۱۸

مقدمه مترجم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على سيد المرسلين محمد و اله و
اصحابه اجمعين
اما بعد:

آنچه پیش رو دارید، مختصری است در تحقیق این مسایل:

«آیا رسول الله ﷺ نور است یا بشر؟»، «آیا ایشان علیهم السلام علم غیب دارد؟»، «آیا حاضر و ناظر است؟»، «آیا مختار کل است؟» و «آیا استعانت از غیر الله جایز است؟» که در موضوع خود شان تفرد و توضیحات بسیار مفید با زبانی ساده را دربر دارد. مؤلف محترم در تأیید و اثبات عقاید حقیقی و راستین اهل سنت، دلایل و شواهد انبوهی از آیات قرآنی و کتب معتبر حدیث و فقه و اقوال بزرگان احناف که معتمد علیه فریقین (دیوبندی و بریلوی) هستند، گرد آورده است. پس برای هر حنفی المذهب بنابر اصل مسلم و مقرره‌ی خود، در مقابل عقاید بیان شده‌ی کتاب و سنت و تصریح حضرات فقها، سر تسلیم خم کردن فرض و بسیار ضروری است.

دوستان خواننده، اگر با علاقه‌ی کامل و به شرط انصاف و به دور از تعصب و عناد عقیدتی و با انگیزه‌ی کشف حقیقت و واقع‌بینانه این مختصر را مطالعه نمایند، ان شاء الله آن را با حقیقت موافق خواهند یافت و یقیناً واقعیت امر برای آنان ظاهر و منکشف خواهد شد و از فریب مکاران و مَرَدّه‌ی اهل بدعت در امان و بر باورهای دینی راستین خودشان مستحکم و استوار خواهند ماند. اما آن دسته از کسانی که

عناد و عصبیت را نصب عین ساخته‌اند و این حقایق صریح را نادیده می‌انگارند، برای آنان سودی نخواهد داشت. ضمناً این را هم بدانند که انکار آنان هیچ دردی را دوا نمی‌کند و این تعنت و تعصب موجب خسران و ناکامی دنیا و آخرتشان خواهد گردید. بنده همواره از دور نگاه داشتن و بدبین کردن مردم از علمای حق و ربّانی و سلب اعتماد از ایشان و به‌وجود آوردن بغض در قلوبشان نسبت به آنان و از ترویج و اشاعه عقاید خرافه‌ای و غیر اسلامی و خودپرداخته‌ی اهل بدعت در میان مسلمانان بسیار متأسف بودم، لذا بر آن شدم تا جهت رفع حیرت و سرگردانی عزیزان و اثبات واقعیت امر برای عموم مسلمانان، رساله‌ی فراروی به نام «مسایل پنجگانه» را ترجمه و در اختیار دوستان حق طلب و حقیقت‌جو قرار دهم، تا هدیه‌ی برای عموم فارسی‌زبانان ارایه کرده باشم.

در این‌جا لازم می‌دانم از کلیه عزیزان که در تصحیح عبارات و حروفچینی و چاپ و نشر آن با بنده، همکاری و مساعدت داشته‌اند، به‌ویژه از استاد گرامی و ارجمند مولانا «محمد روشندل» و حافظ «سلیم آزاد» که با عنایات و توجه خاص در تصحیح عبارات و رهنمایی‌های لازم در ترجمه با بنده، مساعدت و همکاری داشته‌اند از صمیم قلب کمال تشکر و قدردانی را نمایم و از پروردگار مهربان و متّان عاجزانه التماس دارم این خدمت ناچیز را در بارگاه احدیت خویش شرف قبول عطا فرموده و وسیله هدایت و سعادت مسلمانان بگرداند و آن‌را برای مؤلف و مترجم و کلیه کسانی که در تصحیح و چاپ و نشر آن مساعدت داشته‌اند، سرمایه آخرت قرار دهد. (آمین)!

در ضمن منابع و مدارک مورد استفاده‌ی مؤلف در اصل کتاب در متن آمده و در ترجمه نیز با همان سبک رها شده است. مطالب پانویست به عنوان تعلیق و تخریج همه از طرف ما (مترجم) می‌باشد.

در پایان این مقال از کلیه خوانندگان استدعا می‌شود که در دعای خیر خود ما را فراموش نکنند. «إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ»

هارون جدگال (عفی عنه)

۱۴۳۲/۶/۱ - چاپهار

www.ketab.ir

مقدمه مؤلف

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى جعل الارض فراشا للبشر و امر المخلوق النورى اى الملائكة و رئيس المارّى اى ابليس أن يسجدوا للترابى؛ اى البشر و ختم على افواه اعداء البشر بامرہ للنبي ﷺ بقوله: «قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ» و بقوله: «قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَغْلَمُ الْغَيْبُ» و بقوله: «قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» و بقوله: «قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا» ❀ قُلْ إِنِّي لَا أَنُفِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا و افضل الصلوات و التسليمات على من قلع دابر الشّرك و الكفر و البدعة و هدى الناس الى الملة البيضاء القيّمة «محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم»، افضل البشر و سيده و خاتم الانبياء و على آله و اصحابه اجمعين، اما بعد:

خواننده عزیز! اعتراف و اقرار این سخن برای هر کسی لایذ و ناگزیر است، که در این برهه زمانی بسیار حساس، این امر از هر چیزی بیشتر شایسته توجه و حایز اهمیت می باشد؛ که می بایست هر کس از عقاید اساسی و بنیادی انسان دفاع کرده و تا حد ممکن برای نجات او از سقوط در ورطه‌ی هلاکت گمراهی شرک و کفر، سعی و تلاش وافر نموده، مسلمانان ساده لوح و زودباور شکار شده، در دام نفس را از عذاب و شکنجه مجاوران، پیرها و مولوی‌های جعلی و دروغین رهایی بخشیده

و در شیفته و شیدا قرار دادن آنان به قرآن و سنت عنایات و توجه خاصی مبذول دارد.

علمای حق و ربّانی برای رفع و تأمین چنین نیازی، مطابق توان و استعداد خود، بزرگترین و ضخیم‌ترین کتاب‌ها را به رشته تحریر درآورده و از تمام مسایل اعتقادی و عقیدتی مفصلاً بحث و گفتگو نموده‌اند. خداوند کریم، این تفحص و کاوش ایشان را در بارگاه احدیت خویش شرف قبول عنایت فرموده و به آن‌ها پاداش و جزای خیر مرحمت بفرماید.

چون که بهره بردن از کتاب‌های این حضرات برای افراد کم‌فرصت دشوار به نظر می‌رسید؛ زیرا در این دنیای پر از مشاغل، فرصت و مجال مطالعه‌ی کتب بزرگ میسر نخواهد شد؛ لذا این انگیزه و داعیه پیدا شد، تا لب‌لباب و عصاره این کتاب‌ها به‌طور خلاصه و مطابق فهم و درک عموم مردم ارایه شود، تا برای همگان مفید واقع گردد.

بنده به توفیق پروردگار متعال رساله‌ی فرا روی به نام «مسایل پنجگانه» را که در آن مسایل «نور و بشر»، «علم غیب»، «حاضر و ناظر»، «مختار کل» و «ستعانت و مدد از غیر الله» درج است، ترتیب و هر یک از مسایل مزبور را با دلایل و براهین، ثابت و مدلل ساخته‌ام.

نیز در ابتدا بعضی از مسایل، چند «گفتگوی تمهیدی» و در آخر، تعدادی «اشکالات» و بر اختتام دلایل چند توضیح به نام «فوائد»، افزوده و صاحبان عقل و خرد را دعوت فکر و تأمل داده‌ام. از خداوند کریم استدعا است تا خوانندگان عزیز را، با کمال خونسردی و متانت کامل توفیق فکر و اندیشه عنایت بفرماید و این سعی و کوشش ناتمام را در بارگاه خویش قبول فرموده، وسیله‌ای برای هدایت و رهنمای مسلمانان گم‌گشته و فریب خورده قرار بدهد. آمین ثم آمین!